

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Hard water

---

1 **maximumscore 1**

CaCO₃

Indien een naam is gegeven in plaats van de formule

0

2 **maximumscore 1**

Chemische reacties verlopen sneller bij hogere temperatuur.

Opmerking

Wanneer een antwoord is geven als 'bij een hogere temperatuur wordt sneller kalkaanslag verwijderd', dit goed rekenen.

3 **A**

4 **maximumscore 1**

kalkzeep

Opmerking

Wanneer het antwoord 'calciumstearaat' is gegeven, dit goed rekenen.

5 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- (Keukenzout is NaCl.) Mg^{2+} /magnesiumionen en Ca^{2+} /calciumionen vormen een goed oplosbaar zout met Cl^- /chloride-ionen. Dus keukenzout kan niet worden gebruikt.
- (Keukenzout is NaCl.) Mg^{2+} /magnesiumionen en Ca^{2+} /calciumionen vormen slaan niet neer met Cl^- /chloride-ionen. Dus keukenzout kan niet worden gebruikt.
- Mg^{2+} /magnesiumionen en Ca^{2+} /calciumionen vormen een goed oplosbaar zout met Cl^- /chloride-ionen / slaan niet neer met Cl^- /chloride-ionen 1
- conclusie in overeenstemming met de gegeven uitleg 1

Indien een antwoord is gegeven als 'magnesium en calcium vormen een goed oplosbaar zout met chloor/chloride. Dus keukenzout kan niet gebruikt worden' 1

Opmerking

Wanneer in een overigens juist antwoord alleen de Mg^{2+} ionen dan wel alleen de Ca^{2+} ionen zijn vermeld, dit niet aanrekenen.

Aardgas

---

7 maximumscore 1
methaan

Indien een formule is gegeven in plaats van de naam

0

8 D

9 F

10 maximumscore 1
zwaveldioxide

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 3

Een juiste berekening leidt tot de uitkomst: 2,0 (mg).

- berekening van de molecuulmassa van thiolaan: $4 \times 12,0$ (u) optellen bij $8 \times 1,0$ (u) en bij $1 \times 32,1$ (u) 1
- berekening van de massaverhouding van SO_2 en thiolaan: 32,1 (u) optellen bij $2 \times 16,0$ (u) en de uitkomst daarvan delen door de molecuulmassa van thiolaan 1
- berekening van het aantal mg SO_2 dat ontstaat bij de volledige verbranding van 2,7 mg thiolaan: 2,7 mg vermenigvuldigen met de massaverhouding van SO_2 en thiolaan 1

12 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- 0,05 m³ aardgas (per m³) bevat $0,05 \times 18$ mg = 0,9 mg thiolaan (per m³). Dit is meer dan 0,2 mg (per m³), dus ruik je thiolaan al bij een lager aardgasgehalte dan het gehalte waarbij explosiegevaar ontstaat.
  - 0,2 mg thiolaan (per m³) komt overeen met $0,2 : 18 = 0,01$ m³ aardgas (dat is gelekt per m³). Dit is (veel) minder dan het gehalte waarbij explosiegevaar ontstaat (0,05 m³ aardgas per m³).
  - berekening van de hoeveelheid thiolaan bij een aardgasgehalte van 0,05 m³ aardgas per m³: $0,05$ (m³ per m³) vermenigvuldigen met 18 (mg per m³) 1
  - vergelijken met 0,2 mg thiolaan (per m³) en conclusie 1
- of
- berekening van de hoeveelheid aardgas bij een thiolaangehalte van 0,2 mg per m³: $0,2$ (mg per m³) delen door 18 (mg per m³ aardgas) 1
  - vergelijken met 0,05 m³ aardgas (per m³) en conclusie 1

Opmerking

De significantie bij deze berekening niet beoordelen.

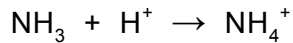
Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kettingreactie

13 C

14 D

15 maximumscore 2

- uitsluitend NH_3 en H^+ voor de pijl 1
- uitsluitend NH_4^+ na de pijl 1

Opmerking

Wanneer het antwoord 'HAc + NH₃ → NH₄⁺ + Ac⁻' is gegeven, dit goed rekenen.

16 D

17 maximumscore 1

Indien een naam is gegeven in plaats van de formule 0

18 C

19 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Er is na stap e nog steeds rodekoolsap aanwezig (dat nog een rode kleur heeft door de overmaat zuur).
- Het rodekoolsap (dat nog steeds aanwezig is) is (volgens Binas-tabel 36) nooit kleurloos.

Indien het antwoord 'de azijn is in overmaat' of 'in de tekst staat dat het rood wordt' is gegeven 0

Opmerking

Wanneer het antwoord 'doordat de overgebleven vitamine C de oplossing kleurt' is gegeven, dit goed rekenen.

Siliciumcarbide

20 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De molecuulmassa van SiO_2 is $28,1 \text{ (u)} + 2 \times 16,0 \text{ (u)} = 60,1 \text{ (u)}$.
De reactieverhouding $\text{SiO}_2 : \text{C} : \text{SiC}$ is $1 : 3 : 1$, dus per kg siliciumcarbide zijn $(60,1 + 3 \times 12,0) : 40,1 = 2,4 \text{ kg}$ beginstoffen nodig.
- De zuivere beginstoffen komen overeen met $(28,1 + 2 \times 16,0) + (3 \times 12,0) = 96,1 \text{ (u)}$. Daarmee kan $40,1 : 96,1 \times 2,4 = 1,0 \text{ kg}$ siliciumcarbide worden geproduceerd.

- berekening van de molecuulmassa van SiO_2 : $28,1 \text{ (u)}$ optellen bij $2 \times 16,0 \text{ (u)}$ 1

- berekening van het benodigde aantal kg beginstoffen per kg siliciumcarbide: de molecuulmassa van SiO_2 optellen bij $3 \times 12,0 \text{ (u)}$ en delen door $40,1 \text{ (u)}$ 1

of

- berekening van de molecuulmassa van SiO_2 : $28,1 \text{ (u)}$ optellen bij $2 \times 16,0 \text{ (u)}$ 1

- berekening van het aantal kg siliciumcarbide dat kan worden geproduceerd uit $2,4 \text{ kg}$ beginstoffen: $40,1 \text{ (u)}$ delen door de som van de molecuulmassa van SiO_2 en $3 \times 12,0 \text{ (u)}$ en vermenigvuldigen met $2,4 \text{ (u)}$ 1

Opmerking

De significantie bij deze berekening niet beoordelen.

21 maximumscore 1

zuurstof

Indien een formule is gegeven in plaats van de naam 0

Opmerking

Wanneer het antwoord 'lucht' is gegeven, dit goed rekenen.

22 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Giftig afval wordt omgezet.
- Koolstofmono-oxide is giftig.

Opmerkingen

- *Wanneer een antwoord is gegeven als 'dan wordt het broeikaseffect niet/minder versterkt' of 'CO is een broeikasgas', hiervoor geen scorepunt toekennen.*

- *Wanneer een antwoord is gegeven als 'dan raken de fossiele brandstoffen niet/minder op', hiervoor geen scorepunt toekennen.*

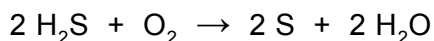
Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Een katalysator wordt niet verbruikt bij de reactie.
- Een katalysator reageert (netto) niet mee.

24 maximumscore 3

- uitsluitend H₂S en O₂ voor de pijl 1
- uitsluitend S en H₂O na de pijl 1
- het aantal deeltjes van elk element voor en na de pijl gelijk en de coëfficiënten weergegeven in zo klein mogelijke gehele getallen 1

25 maximumscore 1

bezinken

Arseenvergiftiging

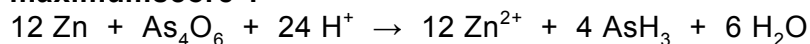
26 maximumscore 2

tetra-arseenhexa-oxide

- arseenoxide 1
- voorvoegsels tetra en hexa juist 1

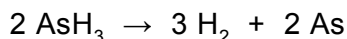
27 C

28 maximumscore 1

29 C

30 maximumscore 3

- uitsluitend AsH₃ voor de pijl 1
- uitsluitend H₂ en As na de pijl 1
- het aantal deeltjes van elk element voor en na de pijl gelijk en de coëfficiënten weergegeven in zo klein mogelijke gehele getallen 1

Vraag	Antwoord	Scores
31	maximumscore 2 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: – Als de buis een zwarte aanslag kreeg, was arseen aangetoond (en was het slachtoffer dus vergiftigd). – Als er wit arseen / As_4O_6 / gif aanwezig was in de maaginhoud van het slachtoffer, ontstond in de buis een zwarte vaste stof (en was het slachtoffer dus vergiftigd).	
	• zwartkleuring / zichtbaar worden van een vaste stof / zwarte aanslag	1
	• motivering waarin een juiste relatie is gelegd tussen de gegeven waarneming en de aanwezigheid van (wit) arseen	1

Zoutgehalte in een infuus

32 B

33 C

34 D

35 **maximumscore 1**

$AgNO_3$

36 B

37 **maximumscore 2**

$Ag^+ + Cl^- \rightarrow AgCl$

- uitsluitend Ag^+ en Cl^- voor de pijl 1
- uitsluitend $AgCl$ na de pijl 1

Indien de vergelijking $2 Ag^+ + CrO_4^{2-} \rightarrow Ag_2CrO_4$ is gegeven 1

Indien een vergelijking is gegeven als: 1

- $Ag^+ + NO_3^- + Na^+ + Cl^- \rightarrow AgCl + Na^+ + NO_3^-$
- $Ag^+ + NO_3^- + Na^+ + Cl^- \rightarrow AgCl + NaNO_3$
- $AgNO_3 + NaCl \rightarrow AgCl + Na^+ + NO_3^-$
- $AgNO_3 + NaCl \rightarrow AgCl + NaNO_3$

38 **maximumscore 1**

suspensie

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

39 maximumscore 3

Een juiste berekening leidt tot de conclusie dat de zoutoplossing van Dirk inderdaad een fysiologische zoutoplossing is.

- berekening van het aantal mg NaCl in 10,0 mL zoutoplossing: 15,4 mL zilver(I)nitraatoplossing vermenigvuldigen met 5,85 mg NaCl per mL zilver(I)nitraatoplossing 1
- berekenen van het aantal g NaCl in 1,0 L zoutoplossing: het aantal mg NaCl in 10,0 mL zoutoplossing delen door 10,0 (mL) en vermenigvuldigen met 1000 (mL per L) en de uitkomst daarvan delen door 1000 (g/mg) 1
- vergelijken met 9 g/L en conclusie 1

Opmerkingen

- *De significantie bij deze berekening niet beoordelen.*
- *Wanneer bij een juiste berekening de conclusie is getrokken dat het geen fysiologische zoutoplossing is omdat 9,1 g/L een hogere concentratie is dan 9 g/L, dit goed rekenen.*

40 maximumscore 2

Een juiste berekening leidt tot de uitkomst 14 (druppels per minuut).

- berekening van het aantal mL per minuut: 500 (mL) vermenigvuldigen met 2 en delen door 1440 (min) 1
- berekening van het aantal druppels per minuut: het aantal mL per minuut vermenigvuldigen met 20 (druppels) en, eventueel impliciet, delen door 1,0 (mL) 1

Opmerking

Wanneer de gegeven uitkomst niet is afgerond op hele druppels, maximaal 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Ozonlaag

---

41 C

42 **maximumscore 1**

Opmerking

De volgorde van de elementen in de formule niet beoordelen.

43 **maximumscore 1**

jood

Indien het antwoord 'jodide' is gegeven

0

Indien het antwoord 'I' of 'I₂' of 'I⁻' is gegeven

0

Opmerkingen

- *Wanneer het antwoord 'jodium' is gegeven, dit goed rekenen.*
- *Wanneer het antwoord 'astaat' is gegeven, dit goed rekenen.*

44 C

45 D

46 C

Bronvermeldingen

Hard water   naar: www.waterhardheid.nl
Kettingreactie   naar: www.c3.nl
Arseenvergiftiging   naar: https://en.wikipedia.org/wiki/marsh_test en
The Marsh Test for Arsenic - W.B. Jensen - 2014